

Motion till riksdagen 2024/25:508

av **Nima Gholam Ali Pour (SD)**

Åtgärder mot institutioner som stärker eller främjar parallella samhällen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda hur lämplig/lämpliga myndigheter kan vidta åtgärder för att försvaga eller avveckla institutioner eller delar av institutioner som stärker eller främjar parallella samhällen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Ett parallellt samhälle är en social grupp eller gemenskap som finns inom ett större samhälle men fungerar enligt egna normer, regler och ibland till och med egna infrastrukturer, som skiljer sig från de dominerande eller officiella strukturerna i det omgivande samhället.

Ett parallellt samhälle kan ha sina egna skolor, affärer, rättssystem och sociala normer och det leder ofta till isolering från majoritetssamhället. Orsakerna till uppkomsten av parallella samhällen kan vara många men resultatet är att människor hamnar i kulturellt utanförskap samt att svenska medborgare hamnar utanför det skydd som ett rättssäkert samhälle erbjuder. Andra konsekvenser av parallella samhällen kan vara radikalisering och en fientlighet mot majoritetssamhället och dess institutioner.

I Sverige har ingen myndighet eller politisk instans något direkt ansvar för att vidta åtgärder som försvagar och avvecklar institutioner som stärker och främjar parallella samhällen. Ett exempel på detta är de romska domstolar som finns i bland annat Malmö. Romska domstolar är ett traditionellt rättssystem inom vissa romska grupper som används för att lösa interna konflikter och tvister. Dessa domstolar fungerar enligt romska sedvänjor och regler och existerar parallellt med det officiella rättssystemet i Sverige. Dessa så kallade Kris-domstolar leds ofta av äldre och respekterade medlemmar av det romska samhället. Domstolarna sammanträder för att hantera olika

typer av tvister, inklusive familjeärenden, äktenskapstvister, skulder och andra mellanmänskliga konflikter.

Eftersom Kris-domstolarna inte följer nationella lagar och regler eller internationella konventioner som barnkonventionen, finns det omfattande brister i rättssäkerhet och transparens, som i slutändan drabbar medborgaren men gruppen romer i synnerhet.

Även kvinnors rättigheter åsidosätts inom Kris-systemet eftersom traditionella könsroller är starka inom de romska grupper som vänder sig till romska domstolar. Det kan även uppstå konflikter mellan beslut fattade av Kris-domstolar och nationella lagar, särskilt i frågor som rör barn och äktenskap.

Romska domstolar har varit ett känt koncept bland flera tjänstepersoner som arbetar inom svenska myndigheter. Speciellt de som arbetar gentemot romer har känt till att dessa parallella domstolar existerar men det har inte funnits något tydligt lagstöd för att någon myndighet ska vidta åtgärder mot institutioner så som romska domstolar som stärker och främjar parallella samhällen.

En debatt kom igång omkring romska domstolar först efter att en skandal avslöjades i Malmö 2021 där romska rättegångar hölls i kommunens lokaler och där två romska ”domare” också var anställda av Malmö stad. Det som även framkom i Kvällspostens artiklar från 2021 om romska domstolar var att en man som i svensk domstol dömdes för att ha våldtagit sin 13-åriga styvdotter hade friats av en romsk domstol.

Även vissa moskéer kan genom sina handlingar stärka och främja parallella samhällen. Exempel på detta är moskéer som anordnar så kallade njutningsäktenskap, vilket i praktiken är religiöst sanktionerad prostitution, moskéer som nekar kvinnor skilsmässa samt moskéer som godkänner kvinnomisshandel.

De senaste decenniernas massinvandring har resulterat i att det finns många institutioner i Sverige som stärker eller främjar parallella samhällen. Ofta står myndigheter och kommunen passiva eftersom det inte finns något lagstöd för att vidta åtgärder mot sådana institutioner.

För att motverka parallella samhällen behöver det finnas lagstöd för att lämplig/lämpliga myndigheter ska vara skyldiga att vidta åtgärder för att försvaga eller avveckla institutioner eller delar av institutioner som stärker eller främjar parallella samhällen.

Sådan lagstiftning måste utredas noggrant för att reda ut vissa frågetecken. Bland annat behövs det en juridisk definition av vad som är ett parallellt samhälle för att lämplig/lämpliga myndigheter ska kunna veta när de kan/ska vidta åtgärder. Det behöver utredas vilka åtgärder som ska vidtas. Därför måste regeringen överväga att tillsätta en utredning för att ta fram förslag på hur lämplig/lämpliga myndigheter kan vidta åtgärder för att försvaga eller avveckla institutioner eller delar av institutioner som stärker eller främjar parallella samhällen.

Nima Gholam Ali Pour (SD)